

კვირა 28 ოქტომბერი 1923

ფასი 10 კაპ.

კაბანერი

— სალამური —

№ 9

ცოდნა-კულტურული იუმში. ქართველობი.

რუსეთის „პარლამენტი“



9

ხომიაკეული. პოლ, მოსიი, დესტურნელ კონსტანტ! როცა დავაჭრ აქ
თქვენ რომ შეგძლოთ
აქ დოლხან მოუდა,
ჩვენ გაგაცნობდოთ
ამ ძვირფას ტაბარს...
აი, შეხედეთ პარარა თანარს?!

როცის წვერსა,
ფანარი იღებს მოწითლო ფერსა
და ეს ნიშანი ამცნობს ორატორს,
რავი მოუკრის სიტყვების გოდორს.

კონსტანტ. ამ, რა ძვირფასი მოგონებაა!
იგი ჩეენთვისაც
ხომ ცხონებაა?:!
ჩვენს პარლამენტსაც.
უნდა რეფორმა,
დედ, ეს ხერხი ვიცოდეთ ორბა

ჩვენთვის ეგ უფრო საჭირო არი
ჩვენ, ფრანცუზები
შეტად ვართ ცხარი...
მაგრავ, ვოსპოლინ, ერთი მიტრძანეთ,
აქ ამ გალიოთ რა მოიყვანეთ!?

ეგ ცხოველები
რისტვის გვირიათ,
ან სად და როდის
დაგჭერიათ?

ხომიაკოვა. ხე ცეცე! ნერუ იმათ კითხულობთ?
ოქენ ხომ მათ ლანდვებს
ხშირად კითხულობთ!?

„კეშმარტ-რუსთა“ ლიდერებია...
კონსტანი. ნუ თუ?... გული ვერ მიჯერებია.

პატარა ფელეტონი.

ორი გენერალი.

შორსმჭვრეტელობას მოკლებულსა და გამოუდევა აღამიანს უთულდ ეგონება: აღესასა და იალტას შორის მეტის მეტათ სთუთი, მისმიბლავი და წარმტაცი სიყვარულის გრძნობა სუფევსო.

ნამდვილათ კი ეს სრულიადაც ასე არ არის. აეგრ ორი სამი წელიწადია ორივ ამარგალიტი შავი ზღვის ნაპირისა ყველასგან ფარულათ, სასტიკს და შეუბრალებელ ომს ეწევიან ერთმანეთში შსოფ-ლია სახელ დიდების მოსაპოებლათ.

იბრძან, რა თქმა უნდა, არა ქალაქები იალტა და ადესა, არამედ მათი გენერალები, - დუმბაძე და ტოლმაჩევი. მაგრამ ეს ხომ სულ ერთია, — ადესა ხომ იგივე ტოლმაჩევია, ხოლო იალტა იგივე დუმბაძე...

ყოველ დილით გენერალი ტოლმაჩევი კანკალებული ხელით შლის გაზეთს, უყურადსებოთ სტოვებს ყოველგვარ ცნობებს, ყველა ქალაქებს და აღგზნებულის თვალებით აქტრდება იალტას.

— ვნახოთ ერთი რითი ისახელა თავი იალტის გმირბა!

სიტყვა „მირს“ ტოლმაჩევი ყოველთვის ზიზლით, ან უკეთს შემთხვევაში, ავდებულის კილოთი ამბობს ხოლმე.

— წაიკითხოთ ერთი რა ახალი ოინი მოიკონი ადესელმა მამულის ბურჯა. ამბობს ამავე დროს იალტელი გენერალი დუმბაძე და გულის ფანცქალით ათვალიერებს დეპეშეს ადესიდან.

სიტყვა „მამულის ბურჯა“ დუმბაძეც მუდამ დამცირავის კილოთი ხმარობს ხოლმე.

და ამით იწყება უკეთოლ შობილესი მეტოქეობა შევიზღვისპირელ პატრიოტებისა.

ერთხელ ტოლმაჩევმა წაიკითხა დეპეშა, რომელიც დიდ საგონებელსა და მწუხარებაში ჩააკლოს. აი დეპეშა:

იალტა. გენერალმა დუმბაძემ ალყა შემოარტყა ქ.ნ ნოვიკოვის აგარაქს. დასწვა ის და ნაცარ-მტვერი ქარს გაატან მიწიდნ აღსაგველათ.

— ერთი შეხედ! გულის სიღრმიდან ამოსწყდა ტოლმაჩევს. — არა, ამისი ასე გამვება არ შეიძლება. მე... მე დავსწვა ბირეა!...

მაგრამ ბირეას დაწვა ერთობ მოუხერხებელი შეიქნა. რა დღესაც და რა დროსაც კი არ მივიდა ბირესთან განერალი, მას მუდამ ჭინ ეგებებო უნ პურ მარილის „ურას“ ძახილით და შესწირავებით „კეშმარტი“ რუსთა კავშირის „სასარგებლოთ“.

დიდხანს ფიქრობდა, ღრმათ ფიქრობდა ადესის გენერალი და ბოლოს ეღირსა:

— ევრიკა! ევრიკა! ვნახოთ ვისი აჯობებს!

ორი დღის შემდეგ იალტის გენერალი კილთა ღრმენით კითხულობდა ტელეგრაფას:

ადესა. გენერალმა ტოლმაჩევმა დეპუტატი ბროლები უკანონოთ სცნო... ბროლები იძულებული გახდება დასტოვოს სახელმწიფო დუმის კედლები.

აჲა! შენ გინდა გადამადუშაძეო, არა?! ჩაილაპარაკა იალტის გმირმა. ვნახოთ, ვნახოთ!

გენერალმა მტკიცე და გაბედული ნაბიჯით დაწყო ოთახშა სიარული.

— ძალიან კარგი! თქვენ გსურთ დეპუტატების დევნით მოიპოვთ სახელი, არა? მე უფრო მაღლა დავუმიზნებ... ვიბრძოლოთ, ვიბრძოლოთ თქვენ ალმატებულება!...

მთელი ღამე დუმბაძის ოთახში სინათლე ბჟურავდა. გენერალი საწერ სტოლს ეჯდა და რაღაცას გულმიდგინეთ სწერდა.

რამოდენიმე დღის შემდეგ შევენიერი მყუდროება ტოლმაჩევისა მოსწამლა. გაზეთში გამოქვეყნებულმა დეპეშამ:

იალტა. გენერალმა დუმბაძემ სასტიკი საყვეფური და გაყიცხა გამოუცხადა ფინლიანდიის გენერალ-გუბერნატორ ბექმანს, ვინაიდან ამ უკანასკნელმა დღემდე ვერ გაუასახლა ფინლიანდიიდან რუსეთის მტრები, — ფინლიანდიელები. ასეთივე სასტიკი სიტყვებით მისცა წინადადება დუმბაძემ გენერალ გუბერნატორ ბექმანს ღროიანათ ითხოვოს სამსახურადან გადადგომა.

— ვერ გადამატალმაჩიცებ, ვერა! დაკოდილის გულიდან მწარე ღიმილით წარმოსთქვა ტოლმაჩევმა თქვენ ხომ გენერალ ბექმანს? მე კი ...

და კეთილშობილური შეტოქეობა კვალად ვითარდებოდა.

გენერალმა დუმბაძემ, რასკვირველია, ტოლმაჩევის ვულმისაკლავათ გაძევა იალტიდან ყველა შავგვრემანები.

— ვერ შეგაშინებთ! წარმოსთქვა ტოლმაჩევმა. ვიცით რითაც უნდა გიპასუხოთ და განდევნა ადესიდან ყველა, ბლონდინებიც!

გენერალმა დუმბაძემ დატუქსა უწმინდესი სინდი.

მეორე დღესვე აღესსის გმირმა შეაფუცხუნა მინისტრთა საბჭო.

რით გათაფდება ზღვისპირის გენერალთა მეტოქება, ძნელი სათქმელია, მაგრამ ამბობენ: ორივე პატრიოტის კანცელარიაში მზადდება შესანიშნავი საიდუმლო ცირკულარებით.

ადგისი ცირკულარში დუმბაძე „ინოროდეცათ“ არის აღიარებული და გადასახლების შიშით ეკრძალება ადესაში შესვლა.

იალტის ცირკულარით გენერალი დუმბაძე სამსახურიდან ითხოვს გენერალ ტოლმაჩევს *)

თ. ლ. დ'ორ.

(«ექი.» № 48)

*

ჩემი ცხოვრების გაძარცულ ველზე
ობლათ ვიდოდი, ვეძებდი შევბას,
სევდა-ვარამი მიღრლნიდა გულსა,
ბოლო არ უჩნდა ჩემს მწერარებას.

გარა გამოჰკრა ელვამ წყვდიადში,
არეს ჩიმოხსნა შავი სუდარა
ჩემი ცხოვრების ნისლიან ცამა
ერთხელ ჩემთვისაც გამოიდარა:

ქარ ბუქისაგან დაგესლილ ველზე
გადაფურჩებილი ვნახე მე ვარდი,
ვთქვი:—მე მექუთვნის აგი ყვავილი,
აწ ველარ დაშლელე სევდა და დარდი!..

თავს ვევლებოდი ჩემსა საუჯეას,
გამსხივოსნობელს ჩაგრულ გულისას,
იმას შეესტროდი, მას შეეხარდი,
ცრუმლებს ვაფრქვედი სიყვარულისა!..

სულ დამავიწყდა, რომ მდევნის ბედი...
აბა სად მე! და სად ნეტარება!..

ჩემს ცხოვრებაში ერთი წამითაც

უცხო ხილი ლხენა და შევბა...
გადმოიქოროლა სასტკი გრიგალმა,

ველს დაეტაკა განრისხებული,
მოსწყვიტა ყლორტზე ჩემი ყვავილი...
დამტოვა ისევ დაობლებული!

*) შენი არ ვიცი, ძვირფასი მეითხველი და როცა ჩემი ქვეყნის შევლებზე ასეთ სასამოენო ამბებს ვეითხველობ, გული გაასევეცხის მიუქმს, სული აღმაფრუნას განიცდის და გონება ნეთელის შუქით რიბრწყინდება. გენერალი ტოლმაჩი გენერალი დუმბაძე! რა მშვენიერი სიტყვებია. დუმბაძე ხომ მკვიდრი შეილია ჩემინ გურიისა და ტოლმიანის კი გურიის ცეცხლმა მოპინია პირევლი შარავანდდე ითქებისა? დისა, მე არ შემძილია. გრძნობა სიამაყისა არ განვიყადო მათი სახლის სსენებაზე, თქვენ კი როგორც გენეროთ.

ეშვაკო.

და იქ, სად წინეთ ვარდი ჰეყავოდა,—
ბოროტი სული დაძრწის, ხითხითებს.

და ჩემი ჩანგი, ობლათ შევნილი,
დაკარგულ იმედს თავს დაქვითხებს!..

კ. გოგოლებე.

დამაზები ფოთილან.

(ჭოდ დეწარის სააგქირო)

ფოთი. გაიხსნა მორიგი საეპარქიო სიქჩლი.
სიქჩლზე გამართა კაბითი იმს შესახებ თუ როგორ აღვაღინოთ სამღვდელოების დაცუმული პრესტიგი. ამისთვის საუკეთესო საშვალებათ სეჭდის ერთმა ნაწილმა აღიარა: ნარდ-კარტის თამაში, დღეობაში ქართველი სასტუმროებში, რესტორანებში და სადაც ამნაირები არ მოიპოვა, სამიერნოებშიაც.

იქნა ანგე. პორტის რკინის გზის მოსამასულებები და ზეგმა „როსიის“ და „რუსეთის“ კანტორის მოსამასულებებში ამ დღეებში გამართეს პიკნიკი. ბეკერები ბახეს აყვნ შევვლათ. რო თუ გავიგეთ, ამ ხმაურობის მიზნზი ყოფილი პორტი-დან ვაგზალში ერთი ფრიად სიმპატიურ ქანდაკმის გადაყანა. მობაბუქე მასახურთ არ გაემტყუნებათ ასეთი ნადამი, რადგან პორტიან ვოგზლამდე 2 000 გოჯის მანძილია.

იქიდანგვე. ყავახანებში და სამიერნოებში დაიწყო მკლავ-მხრების გარჯიშობა. დღე ერთია,—თავი პირ დამოკრეული ასი პოლიცია მოკრივებთან ბრძოლაში უძღური გამოცდა ამბობენ, სხვა ქალაქებიდან გამოიწერენ დამხმარებელს.

იქიდანგვე. რუსის საზოგადოების კანტორის ერთ მოსამასულებეს ამ დღეებში გაზეთ „ბათუმის ვესტში“ გამოუქვეყნების ძლიერი და სენსაციური დრამაში ფოთის პორტის მუშაათა ცხოვრებიდან, ანა. თემა „ ვეტოს ძლიერი ნიკი ეტყობა. ამბობენ დუბროვინის ნაკაურთხიათ. ახალი დრამის „ანათე-მას“ (ანდრეევისა არ გერმანთ) გარჩევა მოხდება საჯაროთ ამ დღეებში დამცველი გამოვა აგენტი იჩიაში (ამბობენ, ციდი ლიტერატორიათ) ბრძოლებელთა „, არა მევარა და ჩ ცხენი“, რა მოებიც რუსის სანაცონისნო საზოგადოების პაბგაუზში“ წლობით ჩემიან გაუტანელი.

მოსალოდნელია დიდი სენსაცია. დაწვრილებით უქმდება.

(„ოთხისტის“ სააგქირო)

გოთახური. ორი დღეა შესწყდა ადგილობრივ ლონ-კონტ-მელავაბების ქართველი, რის გამო გზებში მიმოსკლა კვლავ განახლდა.

ჯურულურთი. ტყუილია ხმები, ვითომშე გრიგოლ ცენტრები ჯუმათში სკოლის აგების წინააღმდეგი იყოს. პირ იქით ამ საქმეზე ერთობ „ზრუნავს“ და ხალხს ერთმანეთს აყვარებს.

ჯუმათი. მედიცინის ფერმალმა ჩხაიძემ უწმევრვალეს ნიკი გამოიჩინა აკუშორობისა და საუკუნო სატანჯველის გადაარჩინა დედა-შეილი.

ლანჩხუთი. განზრბასულია მომავალი ქალთა სკოლი საქონლის ვაკონებში მოათვესონ და რეგისტრიბით გააჩირონ: ნიკოლისა, ლანჩხუთა, ჯუმათა და სუფსაში.

ეკოლიურია ტრამვაის დირექტორისა.



„გოთეოლოგი“ს ასაყვანი მან მოქმედობით
გა აღიჭურება ყმლელებით, მაგრა მაღიდით.

თერიომანისტის მერისაც ვამოწვევ,
მან კი ზოსფერი უჩინაბების სურცელი ენიჭება.



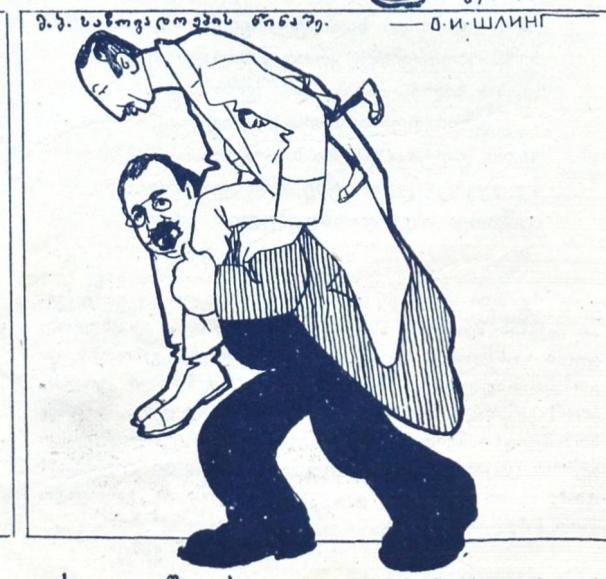
მაყმედის აუცილებელი ძლიერების თავი რაყვავებული
და მოვისწირ ჩავალი, საყვეფისა ნილში გარენა.



მაგრამ, მიაღება ნიანგას სარ-
დ მყისვე ზონგრა, რომ ას-
— მას ვერ აღინი ხელის
ვერ იგადე.



თვითმანისტობის დაყბუყნება ნერით მოხილო
ზეშინებადოთ, დახმარებილოთ, ყაქჩაშეცილოთ...



ას დაიკინა ასე თვითმანისტის მოქალაქენი
გა ძოგნა ზოახოება „სანაურებო მიხეილის“ საწმინდი.

ჩ ა ნ გ ს.

ჭირიმე შენი წერიალა ჩანგო,
ჩემო ძმობილო და ამხანაგო!
ვიდრე გვაქს ძალი, ნუ შევწყვეტო მღერას...
ჩაგრულ-წამებულო გულისა ძერას
შევწყო ჰანგი, შეუკავშირდეთ:
მათთან ვიცინოთ, მათთან ავტირდეთ.
ნუ, ნუ შევგაკრთობს ლანძღვა-გინება,
ნურც გაგვიტაცებს ქება დიდება.
ერთხელ არჩეულ ეკლიან გზაზე
ვიაროთ, ფეხს ნუ გადავდგამთ განზე:
და გვარიადეს ნარი, ეკალი,
სისხლით აღვგებდოთ ჩვენ ჩვენი კვალი!

გზა-გზა შევკრიბოთ ჩაგრულო ცრემლები,
ვაი-ვაგლახი, მოთქმა, გოდება,
მსხვერპლათ შეწირულო სისხლის წვეთები,
ჯოჯოხეთური ტანჯვა-წვალება...
შევკრათ, შევკონოთ ერთ თაიგულათ,
რომ ყველა მისი მსმენელ-მნახელი
შეძრწუნდეს, დადნეს ცრემლო ნაკადულათ,
უსამართლობა დაგმოს შავ-ბნელი.

ხედავ იმ ტურფას მწვერვალზე მთისა
რომ წამომჯდრა ნათლით მოსილი?
ყველა ჩაგრულთა სატრფოა ისა,
მაისის ვარდი ტურფათ გაშლილი.
მას ვენაცვალე! მისკენ ვიაროთ,
ჩვენი მიზანი და მისწრაფება
სხვებსაც გავაცნოთ, გავუზიაროთ,
გულს ჩაფუნერგოთ მისდამი ტრფობა.
რომ ყველა მისკენ მისწრაფოდეს,
მხოლოთ იმისთვის უძგრდეს გული,
თვით ჯოჯოხეთსაც არ უდრიებოდეს
მისთვის იბრძოდეს თავ განწირული!

3. რუხები.

დ ე ბ ე შ ე ბ ი.

(ლიკლიკის საგრნო)

თბურგეთი. გორგასლიძე გამაგრდა. „ძალი
ვინც დაარჩოს, იმან გიდააორიოსო. ჩემს დამ-
რჩალ ბალნებს წლის ბოლომდე მე მოუვლი—ეგზა-
მენების შემდევ გიახლებით

ხილისთავი. „ბლოლინ-ყოჩა“ სამი გააგზა-
ნა მონასტერში ცოდვების მოსანიებლათ.

ჩოხატაური. ველირსეთ ცირქს. მეტი რალა
გვინდა აწი არც სამკითხველოში და არც ყავახა-
ნაში არ შევიხდავთ.

ლიხაური. ხილისთავლებს სამედიატორო სა-
მართალში ვერ გავყენებით. თუ უნდათ ბლიკვზე
მშათ გახლავრთ.

ცხემლისხიდი. გზაზე ვმუშაობთ ფირალებს

ჯერ ირ გამოუვლია, თორემ შევისურობდით და
ოუზრებელში წავიყვანდით.

ბოსვაური (ჩევა). გასათხოვრები უხმარ სარ-
კეში ეძებენ საბელოებს. სენსაციური ამბებია. ზოგს
სარკეში ბერი გამოუჩნდა, ზოგს კოლიანი კაცი.
(ზემთხვევითი)

ახალ სენაკი უკვე უარყვეს ადგილობრივ სა-
ზოგადოებაში გავრცელებული ხმა, თითქო ბ ნი
სპირილონ ენუქიდე ხელს უშლიდეს ახალ-სენაკში
პროცენტის დასრულებას. როგორც გამოირვა, ის
ხელს კი ირ უშლის, არამედ—ფეხს.

სუჯუნა. კვირას, 21 თებერვალი, დილის 11
საათსა და 59 წუთზე ხანგრძლივი ავათმყოფობის
შემდეგ გარდაცვალა სუჯუნის სამკითხველო.

ეწერი. უჩვეულო ამბავი მოხდა. გამოსცალება
ცნობილი მამასახლასი მელიტონ კაქაბაძე. მის ნაც-
ვლად იძრჩის ბ-ნი ჯვარშეიშვილი. მაგრამ დახეთ
უბედურობას! მიუხდევათ მოწერილობისა, მელი-
ტონი ვედარ გამოეტია კანცელარიის თახილან. ხალხი
გაოცებულია და ვერ მიშვარა, თუ რამ
გაასუქა ბ ნი მელიტონი ამზომ. ამბობენ საჭირო
იქნება შენობის დარღვევა იმის გამოსაყვანათ.

აქეთი. სულ წინ მიღებიართ. ქეიფი და ? ან-
ქოს თმაში განუწყვეტლივ სწარმოებს. მასწავლე-
ბელი პართენი აპირებს სკოლა ლვინის საწყიბათ
გადააქციოს.

18 თებერვალს კანცელარიის გვერდით დიდი
ლინი იყო: მეთაურობდენ ხსოვ, პართენი და პავ-
ლე. ქეიფის შემდევ პართენი ავათ გახდა.

ყვავი და ბულტული.

(ვუძღნი კ. აზაშიძეს)

კრიტიკოსი! ლექსისა გიძლენი,
იმედი მაქვს დააფასებ
და სხვა ახალგაზიდა მწერლებს
ჩემთან ყველას გააფასებ.

ლექსითა წყობა ახალი მაქვს
შენ რომ მოგწონს იმისთანა.

შინაარსი? მე არ გითხრა

თვითონ ვერ მიხდები განა?

მაშ დავიწყებ, ყური მაგდე,
მოისმინე, გაიგონე
და თუ თქმულმა გული დაგწვას
ცოვი წყალი დააყოლე.

ვნახე ვარდი,
ცა ლაქვარდი

ცვარს აფრევედა

და არხევდა

დილის სიო ცელქი, ლაღი...

და ხარობდა ტურფა ბალი.

ნაზი ბულტული მომხიბლავათ ტებილათ გალობდა,
ყვავი ყვანჩალა ყურს უგლებდ, ასე ამბობდა:

ჩხავან ყვავი

რომ იყოს შავი

კარგი იქნება,

ვერ შეელრება

მიბნედილი თვალები მიაპყრო გრძელთა უგრძეს
ქაღალდის ლენტს: „შავო ვარსკლავო!“

„ზეუაში ბრწყინავს შავი ვარსკლავი,
მწარეთ დასტირის
ობოლს ივალები
ტირის და ტირის გულ გაღალრული
მწარ ბეღისაგან
განაწვალები.«

— მიშველეთ! შეუხარეთ აღმოხდა რედაქტორს,
ტანში დააუზულოა, თაებრუ დაესხა და უგრძნობ-
ლათ ჩაიკეცა თოხვეხი მეგობრის წინაშე.

ათის ნახევარზე ის უკვე გაციცებული ნახეს
ახალმა ავტორებმა და მით ერთი ზედმეტი საბაბი
იშოვეს „მღულარე ცრემლები“ ედინათ „გამშრალ
თვალთაოვის“ და..

ეშმაკი.

P. S. თქვენ იქნება გეუცხოვოთ თუ რისთვის
მოკვდა ასე უმისზოთ აღნიშნული რედაქტორი,
აქ გასაკერია არაფერია. ავ უორს ყოველთვის აქვს
უფლება, როდესაც დასჭირდება მაშინ მოულოს
ბოლო თავის გმირს და როგორი სიკვდილიც უნდა
ისცო აურჩიოს.

ეშმა.

* *

ახ, რა კარგია შენზე ოცნება,
შეების ჟირთებში შორს გაღატერნა!..
ტკბილ მომავალზე იმედით ფაქრი
და გულოს ორთოლვით აზრ აღმატერნა!..

მიპყრობს იმედით, ფრთებით მატარებს ..

ჩუ! განთიალმაც სხივები მტყორცნა!..

ვა! რა ტკბილია ამ დროს სიცოცხლე

და მთელი ქვენის შენთან ჩაკოცნა!..

მინდა, ღოთაებავ, ამ დროს სამყაროს
გულს ჩავექსოვო, შენთან ვეკონო,
მაშვრალთა კერას მქუხარე ზღვაზე
ხიდათ გავედო, წყალში ვეფონო... .

ახ, რა ტკბილია შენზე ოცნება,
შენს გვერდით თრთოლვა იმედის ფრთებზე!..

აფრენა მაღლა, ძლევამოსილათ

და იქ, სიმთ უღერი უმაღლეს მთებზე!...

3. მალაქიაშვილი.

03ლიანეს ჩივილი.

(იმერული სტანა)

დედა, რაგა ეირა უდრის იუეჭა რამდა პატი გოდა
წევია მერე! ამას ვითაქებული რომე ასე ტევილად ჩე.
იარდა ამ გაჩისტებული სტები! ამე! იმე! რა გოდა იყო!
მისთანა გოდას ნიბროვ, გედარ ნახეს იფლიანეს თვალე-
ბი. მაშვინ მასამისახურე კი არ ბატონი ვისუკი. რაგარც
შალატის შროვდოვი ისთვ დევარებულება თვე!

უბატონით ხესა! მაშვინ ჩენია ხაზეინები საჭმეში
ძრობულები შიძით და ახლა ფეხით გვსრესენ. იგი რავა
დამაგიწედება ერვერ ჩემში ხაზეინმ, გარზინება რომ ე-
დო ხელში და მითხრა: „ივლიანე! სპარტ მოქალაქეს
შტო გი გუმიტ სევოდნაა, შტო გი უალაიტ, ვსო შრი
ხესვეც!“! ახლა! ახლა ბრანგი შენს ივლიანეს, გერ მო-
გართვი ბაღრიფანი! წევია, გაფრინდა იგი დროი.
ახლა მისი ხედით მთგარომებეს კი არა, ნერა სული შე-
გარჩინის კისერში. მაინც და რაგა გედინენ ეს ბატო-
ნები! თუ ვინეს მაშვინ ნეპრატრი სიტევა უთხრობა,
ახლა სულ წევიტე გრილბენ გულფარნ. დედა, უწინ
რომ გევიტე მიებოდე დილის ათ საათამდის დაკინში ბა-
რიშნას ვით!... ახლა დილას რომ ავდგები განკრასათ ხე-
თ სათათა. დამის და საათამდე სულ მაზევების მაცეპ-
ფევების ჩემია ხაზეინი. ივლიანე შალი გაწმინდე, ივლია-
ნე წემები გაჩისთე, ამზარში წად, სტუმრები დაჭარ-
ვე, ბარინას თუბან გრუმიძე და კიდა რა გიცი ჭანდაბა
რგების თავს. ახლა წეშელი პატარა შებრალება არ უნდა
ქონდეთ გაცინ! თულ დღეს სირბილი და ექსერნი შოგე-
ზდიგით გაცინ! შეინ, შე პარ, ცირკის მასკარა კი არა გარ!
დღეში რას გერს მე კი არა რო ტრებანი შარავთზი
გერ გააგოებს. რაცია შეიძ მნეთს გამმომიგდებენ თვე-
ში და იმის გელაზა თელ დღეს გიჭანა, შე პარ, შე
ჩემს ფეხებზენ დევარები თვარა ეჯისაბერზედ კი არ
გვიყრ! ეე!.. დეილცა მისი სახელი, შატა გოდა
იუთს გავერებიძდი ჩემია ხაზეინის სეარს. ცცოცჭალს
ივლინემ იმ ჩაჩილავით მთშებილ წევრ-ულაშს ისთვ
ევატეტავდი, რაგარც დრის ანაზარ, მაგრმ ახლა ჭე-
უას საწევადი სალის ტერა, უელა შე დატესევა. შე
შენ გოთხრა მანანდელათ შენი გაჭირება გაზეთში არ
გამოამცეალ! ახლა გაზეთის დამერება ისთვ ეჭა, რა-
არც გვანის გაჭადა, ისთვ იუიდება, რაგარც სამ გამიგ-
ანა ტარანი. შე პარ, თუ კი განგის დელეტრიზი იუ-
დის, რავა ჩემ ხაზეინს გრეჭირდება თუ?.. ახლა გაი-
ცნ დაწერს ჩემზე! არ შეგჭმას ჭირმა ჩემა გრლაზა
აფერშა გატმა არ შეიწუხს თავი!.. ასთეა, უწინ უელ-
ჩეცსენ იუ, უელე ზღდრასთა შრაშების გვეჭმიბებდა,
უელე აფხაზიკს გვიძახდა, ბატონი და ქაბარონი,
მარა მერე ეველამ ბრანწი მოგვარენს...

თუ მართლა შეისმანა დმერთმა ჩემა ვედრება და
მოგეწარი კიდა შიატა გოდას, იტატალს ივლამები,
რომ ჩემია ბატონი სულ ბატდაღური გაცემათდა იმ წევრ
ცამელა ხელეს შეგრუდი მასაგით რომ შოეჭა წევრი
ისთვ მაფანგაჭამ რაგარც დაგანცეკი ტენის კუდს.

გ. წეაროსთაველი.





ესტორული.

(რუსეთის სახ. მუშებისათვის. ფოთში).

ვინა სთქვა ჩვენი მუშები
შეგნებას გაურბიანო?
ვინა სთქვა ნათელს სდევნიან
სიბნელით ერთობიანო?
ვინა სთქვა ზნითა დაეცენ
ჯურმულში ეშვებიანო?

დე, სიმართლე სტკირმა თქვას,
ჩაებეროთ, ავალილინოთ,
ეს იყის ჩვენი მსაჯული,
აბა რას იტყვის ვუშინოთ.

აქ საქმე მოხდა დიადი
საოცრა და მაგარი,
ქურდობა მეტათ საშიში
რაინდთა ხელის ნაქნარი,
განაძარცვავი საწყობი
სანახავია საზარი,
, „რაინდთა“ რაზმსა იმათვის,
დაუბნევია დავთარი,
(რაღას იქმოდენ „სკლადები“
როს არ ქონიათ საფარი).
ბოლოს კი დანებებულან,
მოუდრეკიათ ფაფარი,

შესულან. გამოუღიათ
ნივთი საჭირო, სახმარი:
შიგრინი, ფარჩეულობა,
ჩაი, თუთუნი, შაქარი ..
(ამბობენ დაფასდებათ
ოთხი ათასი ქანქარი.)

გათენდა დილა, მოგროვდა
უკლებლათ მთელი არტელი...
თავზარ დაცემულ საწყობსა
გარს შემოავლეს სარტყელი,
ქურდების კვალსა ეძებდენ
არ დაუკლიათ საცდელი
მაგრამ ამაოთ ვერ ნახეს
ველარ დაადგათ საშველი.

მტრის რაზმი გაქცეულიყო
ვერცა ვინ ნახეს მნახველი,
ატირდენ: გურულ-მეგრელნი
ხონელ,—რაჭელნი, კახელი...
ტანს უმშვერეს და ფარ-ხმალი
ჯიბეს „ბახუსის“ სასმელი
და „მტერთა“ მოსახავათ
სამ გზითა იყვენ წამსვლელი.

მათ მეთაურობს სარდალი
ცნობილი აფრასიონი
მეორე მხნე და უებრო
გამოჩენილი სიმონი,
მესაქე ჩვენი ლაზარე
აცხია წმინდა მირონი,
არც ზღვა აკავებს ლაზარეს
არცა მდინარე რიონი.

აიყარნენ და წავიდენ
საომრათ იყვნ შზათაო
მაგრამ უმტყუნა იმედმა
აზრი არ გაუმართლაო,
ხელ უარიელი დაბრუნდენ
წასულნი საკობრათაო
ბოლოს მივიდენ, მკითხავთან
და აკითხვნეს სადაო?
რა დღესა გავლენ ფოთიდან
ან თუ დიდი აქვთ ვადაო?
კაცს აბარია თუ ქალსა
პირი მას გაუშავდაო,
შესაკერავათ, გვითხარი
როს გაეხსნებათ მადაო?

მკითხავმა კარტი აიღო,
ლაზარეს სახეს ჩახედა,
კარტსა დაუწყო ფურჩული
მერე გაშალა, დახედა

და ნახა რაღაც ნიშნები
თავს გაკვირვებით ოქნევდა...
(„ტუზები“ ერთად მოყრილნი
კარგს არას მოასწავებდა).
ბოლოს შეკრთა და, — უიო
წამოიძახა მეახვედა,
ნაქურდალისა შორს წასვლას
ექვსიანს დამრალებდა,
და გვერდზე ქალის სურათსა
მიბარებასა წამებდა ..
ქვრივია ის ოქერიო
და სუენას ჩატარებდა...
ამის გამგონა ლაზარე
აღრიალდება მწარედა,
სიმონი ხელია მოკიდებს,
ლაზარეს დაწყნარებდა,
და ეტვის: „ქვრივი ვეძიოთ...
მტირალი ცრემლსა აფრებვდა,
აფრასიონმაც გაიგო,
მაძებართ გაამრავლებდა...
მაგრამ ვერ ნმეს ჯერ კადევ
რაც იმათ გახსარებდა.
უთუოთ ერთ-ერთ „ბესტშია“
ქვრივი თავს შეაფარებდა.

ნაღარა

ქართველი „პატრიოტი“.

(პატრია სუენა)

ილიკო. (მაგიდასთან ზას და იქმთრისტიულ
ჟურნალს კითხულობს. გაბრაზებული ჟურნალს დაანარ-
ცებს და გადაიუწერთხებს) ფუი, ამისთანა პრესასაც და
ორგანოსაც! განა ისაა საზოგადო მოღვაწეობა, რომ
ყოველისფერი აურივ-დაურიო?! კარგი და ავი არ
გაარჩიო?! არ იკოდე, ვინ არის დიდი—ვინ პატა-
რა... ვისხედ შეიძლება წერა და ვისხედ არა?! და-
ლოცვილები, სულ იმას სცდილობენ, რომ ყველა-
ნი დაამტირონ, ყველანი სამასხარაოდ გახალონ...
აი, ბატონებონ, მთელი ეს ნომერი გადავიკითხე და
მასხარაობის მეტი ვერა ვნახერ-რა.. აღარა დარ-
ჩათ რა წაუბილწავი, ყველას თავიანთი ღვარაძლიანი
კალამი გაპრეს!!! ყველაფერი მიწასთან გაასწორეს,
რასაც და ვასაც კი ეროვნული რამე სცხა. კიტა
აბაშიძეს, ფილიპე გოგიანიშვილს ვიღა ჩივის, აკა-
კიც ზედ მიაყოლეს... უუუ ლაბრებო! შერიანებო!..
მაგრამ ფრთხილიდ, ვაუბატონებო, წინანდელი დრო
ნუ გონიათ... თქვენ პარპაშობას ბოლო მოელო...
გეყოთ, რაც ინავარდეთ, გეყოთ, ახლა კი ჩვენი
დრო დადგა. არ გეგონოთ, რომ ჩვენ არ შეგვე-
ძლოს განშირული ბრძოლი სამშობლოისა და ჩვენი
პრინციპებისათვის... ცოტა დაგვაცალეთ და გიჩვე.
ნებთ, თუ როგორიც უნდა მამულიშვილობა და
პრინციპებისათვის ბრძოლა! დაგვაცალეთ!!!

დარიკო. (დაჭინცებული და გასარებული შემთფინ-
დება ქარებში). ილიკო, გენაცვალე, რა გახარო...
რომ იკოდე. რომ იკოდე .. (ისდის შედაბას) რომ
იკოდე.. რომ იკოდე...

ილიკო. (გაოცებული) რა იყო, ქალო, რა და-
გემართა? ნუ იყო ხოლმე ეგრე გაგიუბა. თქვი
ადამიანურად...

დარიკო. (დაჭდება და ხელისხმით სახეს იგრი-
ლებს). კიდეც რომ გითხრა, არ დაიჯერებ, ისეთი
რამაა... ისეთი რამა...

ილიკო. ნუ დამლიკ, სთქი, სთქი...

დარიკო. რა ვენა გენაცვალე, მინდა და თა-
ნაც ვერ გამიბედნია... ისე მიხარიან, რომ შენ ეს
ამბავი ძალიან გაეხარდება...

ილიკო. პო, სთქი დროზე, თორემ გავჯავრ-
დები...

დარიკო ნუ, ნუ, დამიცალე ამოვისუნთქო...
ვერ გამიბედნია და რა ვენა?

ილიკო. ეეებ! (წამუკარდება და წასვლას აპი-
რებს).

დარიკო. მაშ კარგი, კარგი! (შე' ცინის და
ნერწებს ჟღაძეებს) პო და, შენ ხომ იცი, რომ დღეს
„ილიას საღამოს“ გამმართველ კომიტეტისაგან ვი-
ყავი მიწევული? (იღიგდ თაგი იქნებს) პო და კრე-
ბამ გადასწყვეტა ცოცხალ სურათებში შენ უნდა
წარმოადგინო... იცი ვინა?.. (იციან!) არა, იცი
ვინა?.. ილია, ილია! (ტაშს შემოჭერას და მოეჭირე
იდიგთს) როცა ეს აზრი პალიკომ სთქა, ყველას
მოეწონა: ჩინებული ილია იქნებაო, ჩინებულიო...

ილიკო. (დამიღით სახე გაბრწეინებული) არა
თუ! სახელიც რომ ხელს მიწყობს!

დარიკო. ხომ, ხომ, ხომ კარგი ამბავი მოგი-
ტანე?

ილიკო. რატომაც არა!.. ერთ წერთას მაინც
გავწევ ილიამაბა... .

დარიკო. დიდაცები შენ გიყვარს და აბა შენ
იცი, როგორ იდიდაცებ!

ილიკო მხოლოდ ერთი ეს მითხარ: ბილე-
თებს ხომ არ გვაყიდვინებენ?

დარიკო. რა პასუხია! ვინც მონაწილეობას
ვიღებთ, ყველანი უბილეთოდ ვიქნებით.

ილიკო. აბა, მამა უცხონდათ, გრიმიც გავი-
კეთო და ცულიც გადავიხადო!.. ბავშვებსაც ხომ
წავიყვანო?

დარიკო. ნეტა რასა კითხულობ! მაშ არ უნ-
და ნახონ თავიანთი მამა დიდებულ კაცის როლში!..
(გადის მეორე თავაზე).

ილიკო. (მაღიანთ იდიშება და ქართველებით
სედებს იფშენეტუას. შემდგ ერთაშოთ შეთიდრებულება
და თათზე გენით) .. ეს ყველაფერი ჩინებული, მა-
გრამ უფროსმა რომ გამიგოს!.. მერე?.. ხომ დავი-
ღუპე. (წაუზა). არა, არა, არ შეიძლება, ეს უფა-

ნურობა იქნება ჩემის მხრით... არა... არა... დარიკო, დარიკო!

დარიკო (შემთდის). რა იყო, რა ამბავია, რამ გაგაფითრა?.. სიხარული და ეგეთი სიხარული სწორეთ ვერ გამიგია!

ილიკო. (დაჭდება სკაში) და შებძლე ხელს იდებს) ექ, ქალო, რას ამბობ, რის სიხარული!.. ლომის გავიყედე.. გასწი ეხლავე და შენი გაფუჭებული საქმე შენვე გამოაკეთე... ჩერა, ჩერა ..

დარიკო (გააცებული). არა მესმისრა... რა საქმე, რა გაგითუტე?

ილიკო (აღელვებული). გასწი მეოქი დროზედ და შეატყობინე კომიტეტია თუ რაღაც ოხრობა, რომ არ შემიძლიან ვრკისრო ცოცხალ სურათებში მონაწილეობის მიღება *)

დარიკო (გააცებული). რა... რა... რატომ?

ილიკო. ეგ შენი საქმე არაა... წალი მალე, ვიდრე არ დავითანებულა.. წალი მეოქი ეხლავე... რას მიყურებდი.. განა შენ არ იცი, რომ მე თავისუფალი კაცი არა ვარ, ყოველი ჩემი ნაბიჯი დამოკიდებულია მთავრობისაგან?..

დარიკო. მერე?

ილიკო. მერე და ბოჩბაში!.. არ იცი, შე სულელო, რომ ცყველა ამას პატრიოტიზმს მიაწერენ და გინდა რომ პანლური მკრან სამსახურიდგან, ამ შე დიაცო, შენა?..

დარიკო (შემძებული). რაო, სამსახურიდგანო?.. არა გენაცვალე, რა ვიცოდი, — თუ ეგრე სასტიკობაა.. მეზე იმათაც დავაყარე და იმათ საღამოსაც, თუ კი ჩვენ ულუქმო-პურით დავრჩებით!.. ეხლავე, ეხლავე. თუ გინდა შლიაბასაც არ დაიხსურავ, ისე გავფრინდები და შევატყობინებ, რომ ავადა ხარ და არ შეგიძლიან მონაწილეობის მიღება (შედის თთახში, გამაჭეს შდიაშა და გზა-გზა იხერ-ვნ) ეხლავე... ეხლავე .. ხეტრობაა, უადგილოდ დარჩენა! უმიტ! (გაურიადებს და მიდის).

ილიკო. დაიცა, დაიცა... ისე კი უნდა მოაწყო, რომ არავინ გაიგოს, თორემ იცოდე, ეჭმა-კებს" არა სძინავთ, თუ შევიტყვეს, ხომ იცი მთელს ქვეყანაში უმიზეზოთ თავს მოგვერიან.

დარიკო (გარებში). შენ ფიქრი ნუ გაქვს. (გადის).

ილიკო უხ! (ამითარებს და სკაში ჩაჭდება). წინაღმა აუტკიებელი თავი არ ავიტკიე!.. ე-ლა აკლდა ჩემს უფროსს: ისედაც პირველ ხარისხოვანი სოციალისტი ვგონივარ!

(ფარდა)

ხუცი.

*) ალბათ შევდარ სურათებში იქნებოდა მიჩვეული მათი უშაროფელპატრიოტესობა.

შ ა რ ა დ ა.

ბევრმა დაიწყო შარადის შეხანხლა, შეკოწიწება, მაგრამ ეგ ნიჭი, ახერი კვლავ მისკენ მიმეწიწება! ან რა დააცხრობს, გიუია, ნამღვილი გადარეული... აღარ ასვენებს გონებას ეგ საბორკილე, წყეული! — რა გზაა... უნდა ვეახლო და ალუსრულო ხალისი... (წინააღმდეგნი, მგონია; არც თქვენ იქნებით ამისი!)

თუ კი ეგრეა, მონახეთ მოზრდილი, ტილოს ნაჭერი, (უანასკნელი ჭინჭია ჩვენს ტანზე ზემოსაქვრი.) ჩვენ ვერც კი ვიცამთ, ვერც ვხედავთ, არც გვესმის მისი შრიალი, (ღმერთმა გაშოროს სუსველის ის ტილო რახერ-ტიალი!) უთუოდ მიხვდით, რამეთუ აღვილ არს მისახდომელი, მაშ მოაშორეთ მარცვალი პირველად იოქმის რომელი. არი დაგვრჩება კიდევა, მათ გაუფრთხილდით კარგათა (არ მემეტება არც ერთი გასაწირ-დასაკარგათა.)

ეხლა მონახეთ ნაწილი სამოსელისა თქვენისა (საითაგან გემით მუდამ ჟამს სიმღერა თაგვთა ლხენისა) სად არა ჟყვის ქანქარი, გამქარვებელი სენისა! (მე ჩემზე ვამბობ, რამეთუ თქვენ იყით განძი თქვენისა.) გასჭრი მარდათ ეგ სიტყვა ორი გმირვა ნაკვეთი... შარადისაოვის, პირველი მაქს თქვენთან შემონაკვეთი.

აი, შეხედეთ რა მალე გათავდა თითქმის ყოველი!“ ახლა მე თქვენგან გარნალ მარტოდენ ახსნას მოველი. მიაწყვეთ ერთი მეორეს ნაკვეთი თვე-ფეხ-ტანები... ქართული სიტყვა გამოვა რუსულათ სათარგმანები. არ გადათარგმნოთ, ვერა სკნოთ საქმეთა მათთა პლანები..

(უბრალო ვინშეთ ჩასთვალით
აგი „ზე-ხულიგანები!“)
ხელში უქირავთ მითრახი
დაწნული წირის კანები...
(მათშიაც ბეჭინი არიან
ამ „გვამთა“ მისამგვანები!)
სტანციანენ, თურამ გინახეს
ჯიბისკენ გასაქანები...
ფეხ ქვეშ უგია მათ ცხენებს
საწყალი გლეხის ყანები.
(ოჯახში ოქენენ მტერს ეწვინენ
ხოლერის გასატანები!)
წყალობა გაღიაცინისა
არს ეგ უთავო ტანები...
სულ-თა მხუთავი სოფლისა
, მუარველად“ ანაყვანები.
თუნდაც მოისპონ ერთთავად,
არ არის დასანანები.

მეტს არას ვამპობ. ახსნიდენ
ვინ იყვენ კუუიანები.
(უგუნურთათვის არც ვარგა
ამგვარი გამოცანები!)

კოლო..

ურნალეგაზეთობა.

თფილისში „აღმოჩენილი“ „პრესის სინდიკატი“ ცველგან გამოძახილს იწვევს, ცველგან ამ სი-
ნდიკატზე ლაპარაკობენ. ზოგიერთ ადგილებში რა-
ლაც ამ „სინდიკატის“ მსგავსი კიდევ ყოფილა. ქუ-
თათური „ფონი“ თუმცა ქარაგმით, მარა მაინც გა-
საგებათ, გვაუწყებს, რომ ის მწერლები, რომლებიც
ეხლა წისკიდების წინააღმდეგ ლაპარაკობენ, გასულ
წელს ჩენი ბანკის რწმუნებულთა კრებებზე გამო-
ქვენებულ საქმებს ვერ მოექცენ რიგიანთ და
ეს იმიტომ რომ

„როგორც ჩხა ვამვიდა: რედაქტორს ემცნო ბანკის
გამგეონისაგან, რომ ბანკის საქმებზე და განსაკუთრებით
იმ ანგარიშზე, რომელიც კომისიამ ჩწმუნებულთა საზოგადო
კრებას წარუდგინა არამაც და არამაც მათ განეთებში არაფე-
რი შენიშვნა არ ყოფილიყო მოთხოვებული.“

და თუ ეს ბრძანება არ იქნებოდა თურმე შე-
სრულებული, ამ გაზეთებში ბანკი თავის განტხადე-
ბებს აღარ დატევდადა, რათაც თითოეულ გაზეთს
საში ათასი (3000) მანეთი დაეკარგებოდა...

ბეჭინი ვითიქრეთ, მარა არ იქნა, ვერ გავიგეთ
სსენებული განეთების სახელები. „ფონელი“ სვი-
მონიკა კი ამბობს, რომ

„ეს გაზეთები ჩენი საქმების და ხალხის გულშემა-
ტყველი არიან: ერთი ქართული ასოებით იმეტება, ზოლო
მეორე კა რუსული „აზბუქათ“, მთ მწერლები, რასკვირ-
ველია, პატრიოტიზმი, როგორც ქართველები და რომ მათ
პატრიოტიზმი იქვი შეეგაროს, ყალყაჩინ და
მუშარი-კრიფზე გამოიდან!...“

ნეტავი ვინ არიან ასეთი მწერლები და გაზე-
თები?

ბ. სეიმონიკა არა თუ არ გვამუნებს მათ ვინა-
ობას, არამედ მსჯავრსაც არ სდებს მათ, ამ მხარეს
არ ეხება

„რადგან „ერის“ № 1, Batoni-ს მიერ საქმოთ დახა-
სიათებულა ამ „პატრიოტების“ მოქმედება სამწერლო
ასპარეზე“...

დღიდ ეშმაკი კაცი ყოფილა ეს „ფონელი“ სვი
მონიკა — არც ვამომილა კინ არის დამნაშავე და არც
მათი გასამართლება იკისრა.

რას იზამს უნდა დამორჩილდე ბედს, მა-
რა ჩვენ მაინც ვერ მოვისვენეთ სანიმ, „ერის“ № 1
არ ვიხილეთ. ვგინდოდა Batoni-ის განაჩენი ვვენახა
ამ ა საქმეზე. როგორც იყო, ვიხილეთ „ერი, ნო-
მერ პერვი“ და რას ნახავ: რის Batoni ი, რის განა-
ჩენი! იქ ცნობილი ალაროდიელის შემდეგი განა-
ჩენი წავიკითხეთ:

„ეს მეორე მაგალითია უკვე ჩვენს ცოცხლაში, რომ
ინტერნაციონალური ბანდა აშშორებულ წემპეში ცურაობის
დროს შეხებით ავსენ ქართულ საზოგადოების მაგრამ
ქართული საზოგადოების ავსენც არ სცლლების ამ, ვინ იცის,
საიდან გამოივარდნილ ბანდას და ერ მოუტეხ ზებია ერთია
მაღლიანი მუჯლუგუნით მათი გაძევება ჩენი საზოგადოებ-
რივი ცხადებიდან. დაწმუნებული ვარ, კლევ განატობენ
მ:თთან, „სერთო საქმეთა“ გაძლილასა და მათან ძმიბასა
და სოლიდარობასა...“

ეს რალას ნიშანები? ეტყობა, „მაცარი“ ვანა-
ჩენია.. ინტერნაციონალური ბანდა .. აშშორებუ-
ლი წუმბე... მუჯლუგუნი .. საქმე... ძმო-
ბა სოლიდარობა.. .

ოხ, ღმერთო ჩემო, რაუბედურებას ვადაგვკიდა
ამ სვიმონიკამ, როგორ მოგვატყუილა. შეიძლება ვა
ზეთების და მწერლების შესახებაც ისე მოგვატყუი
ლა, როგორც ვანაჩენის შესახებ? თუ „ფონის“
შემდეგ ნომერში არ ვამოაცხადა მწერლებისა და
გაზეთების სახელ ვვარები თავს მოტყველებულათ
მხოლოდ მაშინ ჩაეთვით და ბ. ეშმაქსაც ვთხოვთ,
რათა სეიმონიკას ასეთი ტყუილებისთვის სამაგი-
რო მიუზღოს...“

ც უ მ რ მ გ ბ

(ბათომისა-ვის)

კრებასა ერთს დავესწარი,
შეკრბენ გმირნი იქ სულ ყველა,
ორატორნი დაღნენ „ექით“,
პჰებდენ, როგორც ხელთოფელა...

აქეთ უშნოთ იჯგიმოდა
ანტონ ჭეუა ნაზიანი,
იქეთ ნესტორც კი „არებდა“ —
კაცი მცირე აზრიანი.

კოწიამაც აღძრა ენა,
„რეჩი“ წასკდა საარაკო,
აზრით მრუდი, სტილით ცუდი,
საცინელათ უზაბაკო...“

ამოდულდა მარგალიტი
მიხა ჯანგიანის ყელში,
დომენტიმც კი წაიფშუტა,
ვერ დამაგრდა თავის ხერელში...

კაპიტონი ფეხზე იღვა,
არ გვაკლებდა „რეჩია“ დენას,
ერთი სტოლ ქვეშ შემძგრალიყო,
ეპლო იმის აღმაფრენას ..
ამან ეს თქვა, იმან ის სთქვა,
სიჩურჩურე საშინელი...
ვუცქირე მათ და ვიცინე—
საქმე იყო საცინელი...
ჩიბუხი და ყალიონი

დეპარტამენტი. ჯიათურიდან.

(მანელიძის საგნატო)

ჭიათურა. ძლიერი ლელვის გამო უმთავ-
რეს ქუჩაზე სამგზავრო გეგების მიმისულია შეწყვე
ტილია. ერთი კვირა ფოსტა არ მოსულია. მოსა-
ლოდნელია ხომალდი, მრეწვ. საბ. გამგება „ს
დალუპა. ის მდლევებში გავიდა „ზედა-რგნისკენ“. „
დარკვეთი. ფრანგების შავი ქვის სარეცხ ქარ-
ხნის ადმინისტრაციამ სხვა და სხვა სოფელებიდან გა-
მოიწერა ორმოცდე პატარა ბაკშვი, ქარხანაში სა-
მუშაოთ, რადგან პატარა მუშები უფრო დიდ მო-
გებას იძლევიან*) და პლიტიკურათუ სამედონი
არიანო...

ჭიათურა. გალლეის კომეტის მოახლოვებამ
უკვე იმოქმედა ჭიათურელ „სტრაუნიკ“ ქაჯაიაზე
ის დუქანში ცხენით შედის და ხმალსაც წამ და ღწუმ
იქნევს ხალხში.

„ზედა-რგანი.“ (ჭიათ.) ინგ. ჩერნიაევს გან-
ზრდას აქვს გამოიწეროს მუშების ჯიბებ-პორტმანე-
ბის სარეცხი, ახალი სიტუაცის მანქანა, რომ შავ
ქვასთან ერთათ მათი ჯიბებიც მოხერხულიათ გა-
რეცხოს...

ს. ქედა დგამიშვილი. „სტრაუნიკს“, რომელმაც
გლეხს ხანჯლის დაკვრა მოუნდომა — წაროვეს გლე-
ხებმა ხანჯალი, მაგრამ შემდეგ, სხვა „სტრაუნიკს“
მოხმარებით გლეხებზე ისევ იქრიშ მოიტანეს. ბე-
ვრი ცემის და აგრეთვე თოფის სამჯერ ჰაერში გა-
სროლის შემდეგ უკანასკნელნი დაიმირჩილეს

ჭიათურა. პანაშვილის ქარხნის ადმინისტრაციას
განზრახვა აქვს, ახლო მომავალში რამდენიმე მუშა
დასასვენებლიათ გაგზავნოს ერთ ერთ აგრძაკზე.

იქიდანგვ. მექუდე სეითო ქიქოძემ სიზმარი ნა-
ხა, ვითომც „ახალი თაობა მომკვდარიყოს.“ „ამ სა-
სიამოვნო ამბას შემდე მან აღარ დააყოვნა და თა-
ვის ბიქს უჯამაიროთ ქუჩაში გამოუდახა. ქიქოძე
ერთობ ნასიამოვნები დარჩა, რომ სიზმარი ასე მა-
ლე აუხდა...

დარკვეთი. ფრანგების ქარხნის ორმოცდე
მუშამ ამ დღეებში დეპტა გაუგზავნეს სახ. სათა-
ბირის დეპუტატს, — მარკოვ მე უ ს, რომლითაც
თხოვენ მას — მიაქციონ ყურადღება ქარხნის ადმი
ნისტრაციის და აგრეთვე ზოგიერთ მუშების „თავ-
ხედ“ განზრახვას, რომლებსაც უნდათ 10 ი საათის
მაგიერ 8 ა საათის სამუშაო დღის შემოღებათ და
გვიშაუმდგომლე ვისთანაც ჯერ არს, რათა დარჩე-

*) საქმე ის არის ბურგეს სპილო აშობინო.

ნილ იქნას ისევ 10 საათის სამუშაო დღე ზაფ-
ხულშიაც...
იქიდანგვ. მანტიორ, — რუდოლფ კ. ოტოს,
ლანძლვა გინების კურსებზე აგზავნიან სახელმწიფო
ხარჯით.

ზ ა მ ი ა რ ი.

ზამთრისა სუსტმა თავისებურათ
წამოუქროლა, დააზრო არე,
გაპყნა ველი, დასკენა ყვავილი
თოვლით დაბურა ყველი მხარე.
აღარ ჭიკეიობს ბარად მერცხალი
და აღარც ჰყვავის შუწენარში ია,
ციფი ყინული ბიბინა მდელოს
როგორც მუხრუჭი გარს შერიტუმია.
წალკოტის მეფა, ნაზი ბულბული,
გაპყრა აღარ სტვენს, დაობლდა ვარდი,
დალუმდ შეყვების სამუშრი ხმა
ცაში ტოროლიმ მოსპო ნავარდი.
შეოლოდ ყვავ ყორნებს დარჩათ ქვეყანა,
მთელი მიდამო, ტყენი და მთანი,
ირგვლივ სამყაროს წყვდიადით მოცულს
გულს უღრღნის მათ საზარი ხმანი
სად არს ზაფხულო, შენი მშვენება:
ბულბული, ვარდი, მდელოს ბიბინი?!

კიბლუცი ია, მწვანე ჯეჯილი
და მთაში მწყემსის ლალი ლილ ნი?

გ. შეართოსთაველი.

დეპარტამენტი „კახეთიდან“.

(„კან“-ის საგნატო)

თელავი. ნერსესას დუქანში ღვინო გამოილია.
იქიდანგვ. გაჩადა საშიშარი სენი, რომელიც
თავიდან იწყება. მის გამო ამბობენ, პირველათ ქა-
ლაქის თავს გაიტანია. მის მეტყვიდრეთ მისსავე მო-
ჯამაგირეს სახელებენ.

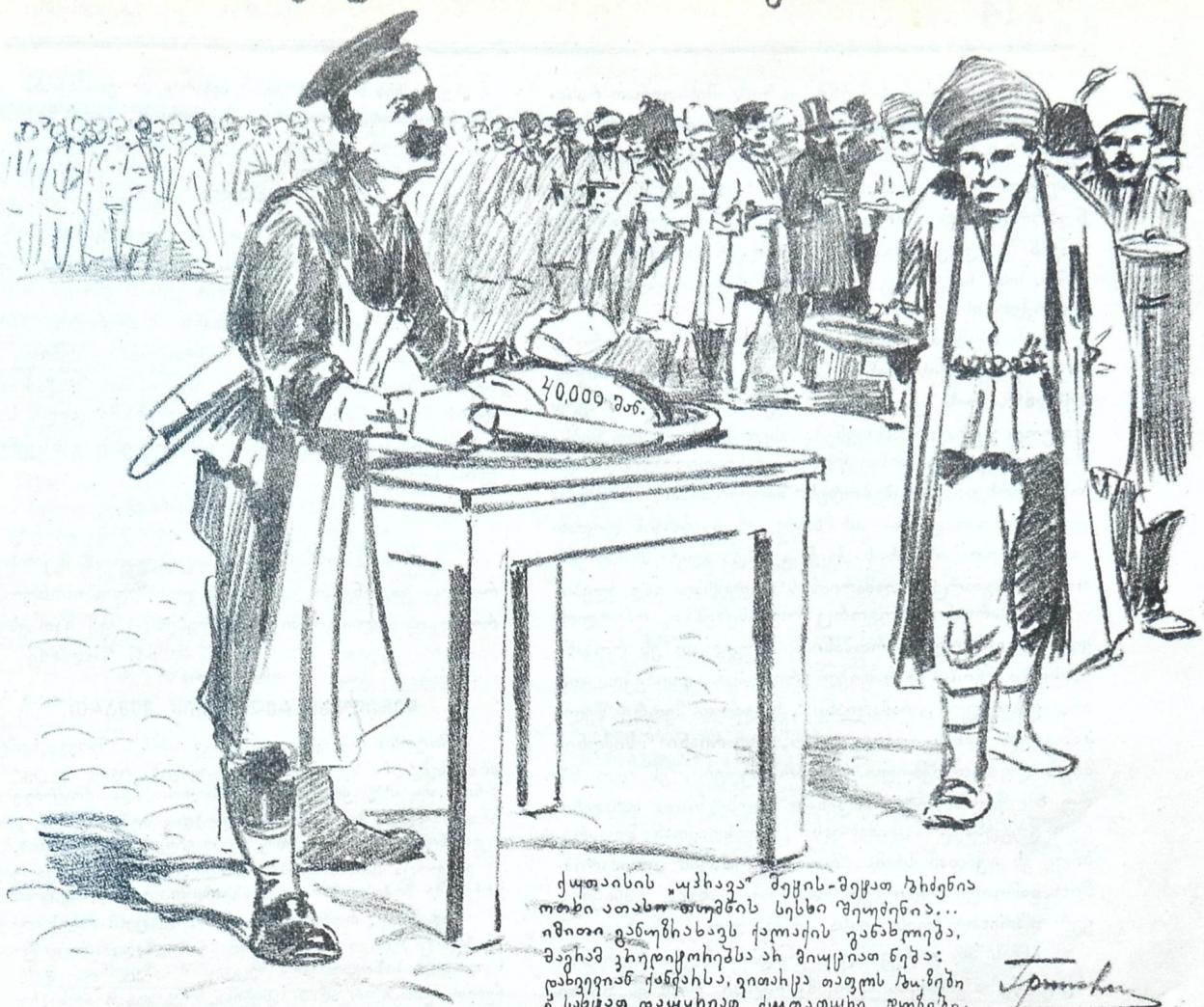
გადაუჯრი. ჩენე სოფელში ვილაცამ ერთი ქვე-
ლი გაზეთი შემოიტანა. ხალხი ძლიერ განციფრე-
ბულია. მას არასოდეს არ უნხავს ასეთი ჩამე. ქა-
ლალდები და წერილები კი გაუგონიათ, მაგრამ
ხელნაწერი და უმთავრესათ საარშიყო შინაარსისა,
ადგილობრივ სამრევლო სკოლის მასწავლებლის მი-
ერ შეღებილი.

ხაშმი. დამყარდა ქვეყანასა ზედა მშვიდობა
და ცხოველთა შორის სათონება: მგლები დაუმე-
გობრდები თხებს, ქათმები მელიებს, გლეხები თავა-
დებს, ინტელიგენტები სტრაუნიკებსა და მამასა-
ლისებს.

იუიდება „შრომის“ სტამბაში

და აგრეთვე გაეგზავნებათ მსურველოთ:

1909 წლის „აღმანახები“ 7 ნომერი
და „მათრახი და სალმური“ 29 ნომერი
ერთად შეკრული 2-50 კ.



ქუთაისის „ყველაზე“ მუშაობრივი სახელმწიფო კომისია თავს ასახულის სხსხი შეუძლია...
იზიდა განუშებას ეს ქალაქის უანახოვა.
მაგრამ ეს ერთობლივ ას მუკარის ნება:
რახელიან ქანქას, გიორგი თავის საზოგადო სამსახურის ქალაქის მუზეუმი.

Tsereteli

† თავ. სიმონ დავითის ძმი გუგულა.

(ნერთლივის მაგიერი)

„კარგ კაცს როგორ დავუკარგო,
რაც რამ სიკარგვაც აქვსო“.

დ. გურამიშვილი.

„მე კაცი ვარ უშაველელი, უჩინარი, შესაბრალი.“
სიმ. გუგულავა.

წარსულ წელს ქუთაისში გარდაიცვალა მოსახური სიმონ გუგულა. ჩვენ ღრმათ დარწმუნებული ვიყავით, რომ მის გარდაცვალებას აღნიშნულენ ჩვენს უფრო ახლო მცნობნი, მაგრამ მოლოდინი არ გამართლდა. ხოლო რაც ხმა ალარეინ ამოილო, ჩვენ მაინც, თუმცი გვიან, მაგრამ თითოდე სიტყვით ვამცნობთ საზოგადოებას, თუ ვინ იყო თ. სიმონ გუგულა.

თ. სიმონი იყო შვილი გურია-იშტრეთში კარგათ ცნობილი დათა გუგუნაცხა. დათა ცნობილი იყო როგორც ერთი ლმობიერი თვეადი, დარბაისელი, მწიგნობარი მოლექსე, მეჩიუგურე, იშვიათი მომღერალი, მოჯიროვე, მოკადრაკე, მოსწრებული სიტყვა-პასუხის მექანე, ბურთის მოთამაშე - გადამხრომი, სუფრის მშენება - ერთ, სიტყვით ის იყო საუცხოვო ტიპი ძველი გურული თვეადებისა.



† თავ. სიმონ დავითის ძმი გუგულა.

შვილი მისი, სიმონი, დროს შესაფერათ რასა-კვირველია ჩიმორჩებოდა მამას, მაგრამ მასშიაც იყო ბევრი მამის ლიტებათაგანი. ახოვანება ტანალობას. თან ერთათ მაშინავან ჰქონდა ნაანუერძევი მწიგნიბობა — როგორც დათას მის დროს გურიაში ვერავინ შეედრებოდა შიორულ ლექსთა წყობილობაში, ისე სიმონსაც აღვილათ ვერავინ გაუბეჭავდა მეტოქობას.

ის თუმცა „იყო კაცი უწავლელი უჩინარი“, მაგრამ ბევრ მის ნაწერებს „აკაცი ვერ დაიწუნებდა“. რის მაგალითი ჩვენს მხოვან პოეტს უთუოდ ჯერაც ემახსოვნება ასეთ შიორულ ლექსებს, რასავეირველია, შინაურული ხისითი ჰქონდა და მისი კითხვით ჭრებებოდენ“ მარტო სისახლის ვალა-ლებული თავადობა. ამ მხრივ ის ჩვენთვის დიდათ სინტერესო არ არის. ჩვენ ვერადა აღნიშნოთ სიმონი როგორც „თამარიანის“ ლექსად გადამდები თამარიანი, როგორც მოგეხსენებათ, რჩეულოვას ისტორიული რომანი. პირველით ეს რომანი გალექსა მგრასანმა რაფიელ ერისთავმა. დაიბეჭდა თუ არა რაფიელის „თამარიანი“, სწორეთ მეორე წელს გამოიტანა გასასყიდათ იგივე „თამარიანი“ სიმონი. მიერ ლექსათ თქმული. თუ არ ვცდები, ეს იყო 87 თუ 86 წელს. თუ რამდენათ მსუბუქი და სახალხო იყო გუგუნავას „თამარიანი“ ერისთავან შედარებით, ეს ცქიდან სჩანს, რომ გუგუნავას „თამარიანი“ გამოიტან ზედი ზედ ოთხჯერ (ეხლა გასასყიდს ვერ იშვინი) ერისთავისა კი მხოლოდ ერთხელ.

სხვას არ ვიტყვი და, არ დარჩენილა გურიაში ისეთი წერა კითხვის მცოდნე ოჯახი, რომ ეს წინვი არ შეეძინა. ამ წიგნიდან ამოღებული ადგილები შეექნა გურულ ჭალ-ვაჟთა ხელიხელ საგოგმანები ჩანგურ-გირარაზე დასმღერებელი. დღესაც გურიაში ვერ დასწრებით ვერც ერთ დროს გატარებას რომ იქ არ დასტურებენ გუგუნავას „თამარიანის“ ლექსებით ხალხში უფრო გაერტყლებულია სასიყვარულო ადგილები — შალვისი თამარისადმი. ეს ადგილი ასე აქვს გუგუნავას:

„უნი ნავა მესწრავდა, მე სხა საქმე არ მქონია, წყლის სიღრღეს არ დარი იღე, არც ვეძე სიღრღეს ფუნია, ცხენი ზეირთო დამიკვინთა, დამირა, დამ რონია, დავსვალდი და, გავიყინ, თუ დავრჩები არც მგონია.“

ან კიდევ თამარის წერილი შალვისადმი.

„ზალვა ჩემო სიარულო სიცოცხლეზე მეტაც ტაბილო, „ჩემი თავის სანეგროთ ნაშობო და გამოზრდილო, „ბედისაგან დახაგულო, — დიდი კორის გ დახდილო „უზეგშოთ დაწვანი ვარ გოთოვ მოხერილო!

იგივე ადგილი ერისთავს ამ რიგით აქვს.

„სულდე უტაბებო ნუ მრისაც, კალას მოვკიდე ხელია „ჩემშვარით მწყური, ცრემლები მახრინს მშველია, „ჩემის ტანჯვისა, ოხვისა ვერა ვარ გამომოქმედია, „ათაც ფიქრი გულს მიღრნი, სიტყვა კი შემოჩელია,“

გარდა ზემოთ მოყვანილი სანიმუშო ტაცქებისა ზედ მეტი არ იქნება მოყვითანთ გუგუნავას თამარიანიდან სხვათ შორის ერთი საგულისხმიერო ტაცქი:

„ნუ გაქნებ თ ერთმ ნეთში სისრბე და უთანხმობა „მირი არის ბოროტების—საძელვილ, უზარ მცრობა, „აღიხოებ გულისაგან საკუთანი სარკებლობა, „დაფუძნებ ბალ თა უორის სიყარული და ერთობა.“

ასეთი აზრები „თამარიანიში ძრიელ ხშირია. გარდა „თამარიანისა“ სიმონს დარჩა ახალგაზრდობის დაბეჭდილი ლექსი: „ტკცე სასტიკი ზამოარისა“ ქურნალ „კვალში“ იყო მისი ლექსი „ენა“.

სიმონ გუგუნავა დიდხანს მსახურებდა გუგუნაში თავად აზნაურთა წინამდოლათ შემდეგ იყო ლექსულში მომრიგებელ შეამავლათ. მის თამარიანის „გურიაში წერა-კითხვის გაურცელებაში დიდი სამსახური მიუძღვის და ჩვენც ვასრულებთ განსვენებულის სურეილს:

„მწარეს ნურვინ ჩამონახებს,

თუ რომ ტკცილი არ მაღირთ“

და მისი ხსოვნის პატივისცემლათ ამ მცირე წერილით ვიგონებთ და მის ახალგაზრდობის სურათს, როცა ის მილიციაში მსახურებდა, აქვე ვათვესებთ.

ა. წულაძე.

წერილები რედაქციის მიზართ.

ბატონი რაჭეტურო! „მათხაზის“ მერვე ნომერზი მოთხებულია ზეითხვა მიხალოვიდან, რომლის ავტორი, ბ-ნი „ა-ი“ ყოვლად უსამარტლოო და მოურილებლათ ბრალსა და გვარის ზოგიერთ ადგილობრივ მუშებს. ჩვენ, კარგათ მცნობინ-ინაზ — ისავათმყოფი თავმოყარებისა, დარა, ჩვენც კი გავვალა იმისმა გრეთმა მოურილებლობაშ საშვალებების არჩევაში მიპირდაპირებით ან არიშის გასასწორებლათ.

ადამიანი, რომელიც პატივს არა სცენს რავის სიტყვას, რომელიც კადუი ანგარიშებით არ მოერიდება არაუცის და მეობენელი სასოგვარების „შეცდომაში“ შეყვანს, დამეტწუნებით, დირი არ არის პატურის, მიუხედავთ ამისა, ჩვენ საპიროო ვცნობთ არ იმიდე სიტყვა მოვასენოთ მყითხელებს.

1) ბ-ნი „ა-ი“ ს არა სწამდა უმრავლესობა და მისი გადწყვეტილება.

2) მას მუდამ მიაჩნდა თავისი თავი უცმლეველ პა-დ და მზად იყო დიდი უმრავლესობას აზ-იშებით გაეთვლა.

ბ-ნი „ა-ი“ ასე თვითმებობას და სხვა საქაულო მსჯელი დაუტყო და ასეთი დაფენილება მიიღოს:

ბ-ნი ა—ი, როგორც წერებით ავათურაზო, უკიუშაური ეგოსიც, უარ მყოფელი ყოველგვარ სახოგადო დადგებილებისა, გადარიცხოს ისეთ ერში, სადაც იმისთანა მდედლები საპიროებინ. ეს იყო და ეს:

თანაც ზოველივე ეს მოხდა კარგა ხანია, მაგრამ „ა-ი“ რაც ერთხელ დააგდის კედზე ფეხი, ის ჯერ კადევ დიდანს იწერება. და იწერება ტანი და იკარება მაგრამ მისაც არ ზევერის ამგერა საზიდარ საშვალების მიმართვა და ასე მოურილებლათ სრულიად უდანაშაულო პირთა გვარების გაზეთის დურულებზე ჩირქის მ-ცეკვა.

დასასრულ უსურებელ ბ-ნ „ა-ი“ უფრო ნამუსიან ზეუსრულების კატეპონდენტის მოვალეობა და რ-დაკუციის ნდობა პირად ანგარიშების გასასწორებლათ არ გაიყენებით. ჩვენ კი შეტე მასთან საბასო არაური გვაპვა.

* მონციბილობით ერთი.

ბ. რედაქტურო!

დღემდე ბ. გ-ლი დაგინებით გაიძახოდა: ყოველ წუთს მხათა ვარ სამედიარორ სამართლური გამოგყევე, თუ ჩემს მაგიგრათ ჩემს რემბრანდულ მიიღობო. მეც დაგვანებით და საქაო ვადაც მოეცეც (ჩ. „მათხა-სალ. № 7). დღეს კი ბ. გ-ლი რემბრანდულის გამოგვანის ნაცვლათ ისევ ჩემს ლა-

ნძველია: „ს. პაპინაშვილი სისტემატიურ პრივო-კაციას ეწევა როგორც ჩემს წინააღმდეგ, აგრეთვე ორ სხვა-ზედაც, რასაც შესაძლებელია არა სასამოქნო შეფი მოყ-ვეს. (იხ. მათრახ.—სალ. № 8).

სწორეთ სასაკილოა!.. მე რომ სროვოკაციისთვის მიმმართა, ნუ თუ ამდენი ნაის განმავლობაში ვეღარავინ დაინახავდა იმ რადაც „არა ს-სიამოქნო შედეგების“, მე ხომ მათ თითოეულით ყველას კარგათ ვიცნობ!.. მაკაცამ მე მსუ-რდა კულტურული საშუალებით გაფარგებოდი ბ-ნი „გ—ლის“ ყოვლად ჟკულტური და შეუწყნარებელ მოქმედებას.

ბ. გ—ლი თავის გარდა ორს კიდევ სხვას იჩსნიებს, რომელსაც ვითომ ჩემი სროვოკაცია ამინჯდეთ. ვრა არიან ეს ორი სხვები? ესკრი სწორეთ ისინი არიან, რომელსაც და-დი ხანია ჩემთა პირადი მტრობა ჰქინდა. რომლებაც ბ. გ—ლს უჩურჩულეს და ჩემი თავი პრე-ის საშუალებით გაა-ლანდებინეს და მით გული „მოიფხანეს“. აი, სწორეთ ამ პი-რება ჩააყენეს ასეთ უხერხულ მდგომარეობაში ბ. გ—ლი, რომელმაც ჩემთა მოცემულ გადახე (როცა მე მათ ვიყავ) აღარ გამომიგზავნა რწმუნებული და ახლა რაღაც მოსაზე-ბით ორი კვირის ვადას მიხოგა, ამაზე მე უარს ვევნება, ვინაიდნ ზოგიტოი ჩემი მოწმები აქ აღარ არიან.

ამით ესპობ ამ საგანგზე კამათს როგორც ბ. გ—ლთან ისე სხვებსთან.

კონდუქტორი სანდრო პაპინაშვილი

გათრახის ფოთი.

სადგო. ხოროს. არ დაიბეჭდება.

შორავანი. პოლისინეს ნათლულს. არ დაიბეჭდება. ჩვენგან დამოუკიდებელ მიზეზებისა გამო.

თუ ამიდისი. გ. უ—ს. თქვენი საუკონეო ლექსი ზღა-პრათ, ანუ უკეთ ვსტევთ ზღაპარი ლექსათ მარგალიტათ ჩა-ითვლება ჩვენს «სიტყვა რამული» (სიტყვა-კაზმულში არ აუ-რიოთ!) მწერლობაში, აი ერთი ნაწყვეტიც:

„იყო ბიჭი
ქონდა ნიჭი
წევრ ნაკრიტ
სახე ღრიპი
ხელს მემატი
რაჭული „ჭი“
იორდა კი.“

მშეოდოთ! ჩვენ მხოლოდ ის-ლა დაგერჩენია გ-სურ-გოთ, რომ „ჭი“ გარდა სხვა არანებიც შეგესწავლოთ.

სადგო. ბასა, თქვენი ლექსიც ერთობ ტკბილ-ხმოვა-ნი და რიცმოვანია.

„მეცა ფარჩა,
თვ-ლი დამრჩა...
გადვიქაჩე,
გადიქაჩა.“

ჩვენ ის გვიყიოს—ჰკუა სად დაგრჩა?
სარბინი. ხარბინელს. ბრალდება ადვილია, დამტკაც-ბა ძნელი, დაბეჭდება შეკლებელი.

შიათურა. ბელადაშვილს. თქვენი წერილიც ერთობ ბელა-ტაროვანია. არ დაიბეჭდება.

სამთროდი. „გალიკონსა“, ანუ „ბუქასა“. ამბებსა სწერთ თქვენ მსუბუქესა.
სადგო. გზის პირელს. თქვენი ზარადა თვით კოლამ ეერ ახსნა. თქვე დალოცებილ ჯერ ერთი „ყირიმი“ უნდა და არა „ყრიმი“. მეორე—ყირიმი ნახევარ-უნძულია და არა კუნძული (ყაველ შემთხვევისთვის იციდეთ, რომ კუნძულ ხმელეთის ისეთ ნაკვეთს ჰქით, რამელსაც ყაველი მხრიდნ წყალი არტყაი). ერთი სიტყვა, როცა გვიკარაფია შეისწდელია, მერმე კარკი ზარადებას წერა გეცილინებათ.

ზ ი ლ ი ზ ა დ ი

1910 ფლისათვის

ვ მ რ ს რ ა

ა მ ი ლ ი დ ა ს ა ს ა მ ი ლ ი დ ა ს ა ს

ეთიშვილ-კვირეულ რუმინისტურ უნივერსიტეტი



კვირეულ-კვირეული, აუქტონისტური კურსები

ვინე ამ თავიდან გამოიწერს უკრაინოს და მთელი წლის ფასს შემოიტანს, ავეის-ტოს მირეელ რიცხვებში უკრაინოსთან ერთათ

კრემიათ გაეგზავნება ახალი პრემიუმი

უკრაინი წლიურათ ღია 5 მ. თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.

ცულის გამოხატვით აღნები: თიფლისი, ტიპოგრაფია თ-ვა „შრომა“,

ვასილი კარამანიუბაზე.

უხერხული მდგომარეობა.



ჩავ. ქართ. „შავრონიკია“
ლიფრენის ს. ბიბოვისა.

Рис. Г. Петтери.

პირებელი მოჭიდავე. მეგობარო, დღეს ვინ უნდა დამარცხდეს? მე უნდა წაგექიო შენ, თუ შენ
უნდა წამაქციო მე?

შეორე მოჭიდავე. წარმოიდგინე მეც დამავიწყდა!